

Koor Fenix

onder leiding van Felix van den Hombergh

zingt

TIME AND THE BELL

muziek van componisten uit ESTLAND
Pärt, Uusberg, Kõrvits en anderen

Vrijdag 11 november 2022
aanvang 20.15 uur
Dominicuskerk
Spuistraat 12, A'dam

Zondag 13 november 2022
aanvang 15.15 uur
Amstelkerk
Amstelveld 10, A'dam

PROGRAMMA

Welkom

Op de kop af drie jaar geleden vierde Koor Fenix zijn twintigjarig jubileum – en sindsdien zijn we niet meer aan optreden toegekomen. We zijn daarom extra blij dat we u vandaag weer kunnen verwelkomen.

Inmiddels is de crisissfeer rond corona wat afgenomen.

Helaas heeft de wereld er een andere crisis voor teruggekregen: de oorlog in Oekraïne, als gevolg van Poetins expansiedrift. Hier in Nederland merken we er gelukkig weinig meer van dan stijgende prijzen en dalende kamertemperaturen, maar in veel Russische buurlanden neemt de spanning snel toe.

Zo ook in Estland, een land met een lange geschiedenis van overheersing door de oosterburen. In het verzet tegen de Russische bezetter heeft zingen altijd een belangrijke rol gespeeld; de zangcultuur in Estland is dan ook springlevend. Het land heeft niet alleen talloze geweldige koren, maar brengt ook uitstekende componisten en koorstukken voort. En die gaan we vandaag laten horen; veel plezier!

PROGRAMMA

Arvo Pärt **Triodion**(1998)

Veljo Tormis **Laulusild** (1981)

Laulu palju (1973)

Tõnu Kõrvits **The Night is Darkening Round Me** (2005)

Pärt Uusberg **Õhtu ilu** (2013)

P A U Z E

Arvo Pärt **Solfeggio** (1963)

Kristo Matson **Lumehelbed** (2011)

Evelin Seppar **Time and the Bell** (2016)

Pärt Uusberg **For Katrina's Sun-Dial** (2016)

Kristo Matson **Kolm eesti rahvalaulu** (2010)

Time and the Bell

Toelichting: Felix van den Hombergh

In een programma met Estse componisten mag de bekende **Arvo Pärt** natuurlijk niet ontbreken. We voeren van hem in het begin een langer werk uit en later in het programma nog een korter, en ook vroeger werk.

Triodion uit 1998 bestaat uit drie Russisch-Orthodoxe odes (vertaald in het Engels). Het werd in opdracht geschreven voor een uitvoering naast de Saint Nicolas Cantata van Benjamin Britten. Ook de laatste ode staat in het teken van Sint Nicolaas, die overigens tevens de patroonheilige van de stad Amsterdam is. De drie odes hebben een duidelijke structuur: eerst volgt een gedeelte met 'vrije tekst', gericht aan respectievelijk Jezus, Maria en Nicolaas. Daarna volgt steeds een 'litanie', waarin de kenmerkende klokkenstijl van Pärt hoorbaar is: veel herhalingen van hetzelfde akkoord met veel stiltes ertussen voor contemplatie. Opvallend is dat Pärt steeds de belangrijke lettergrepen van de verschillende stemmen laat samenvallen, hoewel die in andere ritmes zingen.

Triodion Arvo Pärt

tekst uit de Russisch-Orthodoxe liturgie

INTRODUCTION

*In the name of the Father,
and of the Son,
and of the Holy Spirit.
Amen.*

In de naam van de Vader,
en van de Zoon,
en van de Heilige Geest.
Amen.

ODE I

O Jesus the Son of God, have mercy upon us.

O Jezus, Zoon van God, zij ons genadig.

*We do homage to Thy pure image,
O Good One,
entreating forgiveness of our transgressions,
O Christ our God: for of Thine own good will
Thou wast graciously pleased
to ascend the Cross in the flesh,
that Thou mightest deliver from bondage
to the enemy those whom Thou
hadst fashioned.*

Wij brengen Uw reine beeld hulde,
o Goedheid,
en smeken om vergeving voor onze zonden,
o Christus onze God: want uit Uw eigen vrije wil
heeft het U behaagd
het kruis te bestijgen in den vleze,
om uit de boeien van de vijand te bevrijden
hen die U had gevormd.

*For which cause we cry aloud
unto Thee with thanksgiving:
With joy hast Thou filled all things,
O our Saviour,
in that Thou didst come to save the world.
O Jesus the Son of God, have mercy upon us.*

Waarom wij luid tot U roepen
met dankzegging:
Met vreugde hebt U alles vervuld,
o onze Heiland,
omdat U bent gekomen om de wereld te redden.
O Jezus, Zoon van God, zij ons genadig.

ODE II

**O Most Holy Birth-giver of God,
save us.**

*Unto the Birth-giver of God let us sinners
and humble ones now diligently have
recourse;
and let us fall down in penitence exclaiming,
from the bottom of our souls:
O Sovereign Lady,
help us, having compassion on us!
Show zeal, for we perish
with the multitude of our sins;
turn not Thy servants away empty;
for we have Thee as our only hope.
O Most Holy Birth-giver of God, save us.*

ODE III

**O Holy Saint Nicholas,
pray unto God for us.**

*A rule of faith
and a model of meekness,
a teacher of abstinence hath the reality
shewn thee unto thy flock;
therewithal hast thou acquired:
by humility – greatness,
by poverty – riches;
O Father hierarch Nicholas,
intercede before Christ the God
that our souls may be saved.
O Holy Saint Nicholas, pray unto God for us.*

CODA

Glory to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit, both now and ever
and unto ages of ages.
Amen.

**O allerheiligste Levenschenkster van God,
red ons.**

Tot de Levenschenkster van God laat ons
Zondaars en nederigen nu naarstig toevlucht
zoeken;
en laat ons nedervallen in berouw uitroepend,
uit het diepste van onze ziel:
O hoogste Vrouwe,
help ons, heb medelijden met ons!
Toon ijver, want wij gaan ten onder
in de menigte van onze zonden;
wijs Uw dienaren niet af met lege handen;
want U bent onze enige hoop.
O allerheiligste Levenschenkster van God, red ons.

**O Heilige Sint Nicolaas,
bid tot God voor ons.**

Een maatstaf van geloof
en een toonbeeld van zachtmoedigheid,
een leraar in onthouding bent u waarlijk
gebleken voor uw kudde;
daarenboven heeft u verworven:
door nederigheid - grootheid,
door armoede - rijkdom;
O Vader opperpriester Nicolaas,
wees onze voorspraak voor Christus God
opdat onze zielen gered zijn.
O Heilige Sint Nicolaas, bid tot God voor ons.

Ere zij de Vader, en de Zoon,
en de Heilige Geest, nu en altijd
en tot in de eeuwigheid.
Amen.

Hierna volgen twee werken van **Veljo Tormis**, een buitengewoon belangrijke en invloedrijke componist. Vooral als verzamelaar van volksliederen uit de gehele regio rond Estland heeft hij veel betekend. Daarbij heeft hij zich in het bijzonder ingezet in het weer tot leven brengen van liederen in (bijna) verdwenen talen. Het eerste werk dat we van hem zingen, **Laulusild** (Brug van liederen), maakt een connectie met het broedervolk in Finland. Tijdens de jaren van de Sovjet-Unie was contact met Finland ingewikkeld zo niet onmogelijk voor Esten, maar altijd heeft het idee bestaan dat er een brug van

liederen tussen beide landen is die ze met elkaar verbindt. Het stuk ontstond in 1981, toen er nog geen zicht op onafhankelijkheid was. De tekst van het stuk is gedeeltelijk in het Fins (uit het Kalevala-epos) en gedeeltelijk in het Ests (uit de Kalevipoeg).

Van een ander kaliber is **Laulu palju**, dat weliswaar ook op volksteksten en -melodieën is geschreven, maar in de bewerking haast doorgedraaid raakt. De simpele melodie, die maar uit vier noten bestaat, wordt bij iedere inzet een kleine terts hoger herhaald, zodat er haast een web van toonsoorten ontstaat.

Laulusild Veljo Tormis

*Mieleni minun tekevi, aivoni ajatellei
lähteäni laulamahan,
saa'ni sanalemahan,
sukuvirttä suoltamahan,
lajivirttä laulamahan.
Sanat suussani sulavat,
puhe'et putoelevat,
kieleni kerkiävät,
hampahilleni hajoovat.*

*Veli kulta, veikkoseni,
kaunis kasvinkumppalini!
Lähe nyt kanssa laulamahan,
saa kera sanelemahan
yhtelen yhyttyämme,
kahta' alla käytyämme;
harvoin yhtelen yhtymme,
saamme toinen toisihimme
näilla raukoilla rajoilla,
poloisilla Pohjan mailla.*

*Lyökämme käsi kätehen,
sormet sormien lomahan,
lauloaksemme hyviä,
parahia pannaksemme,
kuulla noien kultaisien,
tietä mielitehtoisien,
nuorisossa nousevassa,
kansassa kasuavassa.*
(Kalevala, 1: 1-28)

*Kui ma hakkan laulemaie,
alleaa, alleaa
laulemaie, laskemaie,
alleaa, alleaa.*
(begin van Ests volksliedje)

Dit zijn mijn gedachten, probeer mij te volgen:
om te beginnen met zingen
begin je eerst met voordragen.
vertel een verhaal van je voorouders
en het verhaal over je soort zal komen.
De woorden ontdooien in mijn mond
en de zinnen rollen eruit,
op mijn tong tuimelen ze
en ze vallen over mijn tanden.

Lieve broer, kleine broer,
mooie broer die samen met mij opgroeide,
Begin nu met mij te zingen,
en eerst voor te dragen,
omdat we van twee richtingen komen,
en elkaar gevonden hebben.
We komen elkaar zelden tegen
en ontmoeten elkaar niet vaak
aan de ongelukkige grenzen
van de Noordelijke landen.

Laten we de handen tegen elkaar slaan
en de vingers om elkaar heen vouwen,
zodat we samen iets goeds zingen,
om het beste te laten horen
om het beste van onszelf te geven,
dat onze geliefden het kunnen horen
of wie het maar horen wil
voor de opgroeiende jeugd,
voor het volk dat nu opkomt.

Wanneer ik begin te zingen
alleaa
te zingen en te vertellen....
alleaaa

Laulu palju Veljo Tormis

*Õelgu sõnnu, kel om enäm, kaaške kaanike,
pääle pangu, kel om palju, kaaške kaanike.*

Wie de woorden weet, moet meezingen! *kaaške*,
En wie nog meer woorden weet, voegt ze toe.....

*Meil om sõnnu veidikene, kaaške kaanike,
laulukõrda kasinade, kaaške kaanike.*

Wij kennen er maar weinig, *kaaške, kaanike*
We kennen alleen simpele liedjes.....

*Ei meil, sõsar, sõnnu puudu, kaaške kaanike,
laulukõrda kasinade, kaaške kaanike,
teele panin tekitäie, kaaške kaanike,
palu veerde palakatäie, kaaške kaanike.*

Wij, zusters, hebben woorden genoeg! *kaaške, ...*
En geen tekort aan moeilijker liedjes
Op de weg liggen er hele bergen liedjes
Zakken vol vinden we daar.....

*Kui me lasem', laulamahe, kaaške kaanike,
päasem' sõnnu pildumahe, kaaške kaanike,
ei sis meida ohjad hoia, kaaške kaanike,
ohjad hoia, köied kõida, kaaške kaanike.*

Als we beginnen te zingen, *kaaške, kaanike*
En de woorden de vrije loop laten,
Zijn we niet te beteugelen,
Geen touw houdt ons tegen,

We nemen even afstand van de volksmuziek met **The Night is Darkening Round Me** van Tõnu Kõrvits. Hij gebruikte hiervoor het gedicht Spellbound van Emily Brontë. De melodie zit overwegend in de solostem, waarvan flarden worden meegezongen of herhaald door de tutti-partijen. Harmonisch wisselt het stuk tussen welluidende op natuurtonen gebaseerde akkoorden en af en toe wat scherpe dissonanten, wat de woorden van de tekst mooi onderstreept: in de prachtige natuur laat de dichteres zich bewust overweldigen.

The Night is Darkening Round Me Tõnu Kõrvits

tekst: Spellbound, Emily Brontë

*The night is darkening round me,
The wild winds coldly blow;
But a tyrant spell has bound me,
And I cannot, cannot go.*

De nacht wordt donker om mij heen,
De wilde winden waaien koud;
Maar een tirannieke spreuk heeft me gebonden,
En ik kan, kan niet gaan.

*The giant trees are bending
Their bare boughs weighed with snow;
The storm is fast descending,
And yet I cannot go.*

De reusachtige bomen buigen
Hun kale takken beladen met sneeuw;
De storm nadert snel,
En toch kan ik niet gaan.

*Clouds beyond clouds above me,
Wastes beyond wastes below;
But nothing drear can move me;
I will not, cannot go.*

Wolken na wolken boven mij,
Hier beneden woestheid en leegte;
Maar niets treurigs kan me bewegen;
Ik wil niet, kan niet gaan.

Solo: Heleen Beekhuis

Kenmerkend voor de structuur van de volksmuziek van Estland is de zogenaamde runo-zang: één stem begint, de ander voegt in bij de laatste twee of drie noten en herhaalt de melodie, met of zonder variatie. Daarna zingt de eerste stem weer mee met de laatste noten van de tweede stem en zo is de cirkel rond. Zo gebeurde dat in de melodieën van Tormis, zo gaat het nu ook in het laatste lied voor de pauze, **Õhtu ilu** van Pärt Uusberg. Hier wordt de melodie letterlijk door een eerste en een tweede stem gezongen, waarbij de begeleiding per stem invoegt en de melodie uiteindelijk door alle alten in beurtzang wordt gezongen. Hierna voegen de begeleidende stemmen één voor één weer uit, zodat weer alleen de solostemmen overblijven.

Õhtu ilu Pärt Uusberg **De schoonheid van de avond**

*Juba päivä peidetanne,
kuuvalget varastetanne.*

*- Kes see peidab meiltä päivä,
kes see kuuvalget varastab?*

*- Jumal peidab meiltä päivä
looja kuuvalget varastab.*

*- Las tuleb õnnis hommik kätte,
päevä tõus saab metsa pääle.*

De dag verbergt zich al.

Gestolen is het maanlicht.

- Wie verbergt onze dagen,
wie steelt het maanlicht?

- God verbergt onze dagen,
de Schepper steelt het maanlicht.

- Laten we de zalige ochtend dienen,
later zal het lengen van de dagen het bos groen kleuren.

*Mina laulan lauda notkub,
toa taga tamme notkub.*

*Kaevu ääres kaske notkub,
üle õue õrsi notkub.*

Ilu kuulub Hiiumaale,

*kuma kuulub Kuramaale,
mõnu kuulub meie maale.*

*- Las tuleb õnnis hommik kätte,
päevä tõus saab metsa pääle.*

Ik zing, de tafel buigt,
eiken achter het huis buigen.

Berken langs de put buigen,
het rek over het erf buigt.

De schoonheid is deel van Hiiumaa,
gloeien zal de Koerse Spit,
genot behoort aan ons land.

- Laten we de zalige ochtend dienen,
later zal het lengen van de dagen het bos groen kleuren.

Solo's:

Sara Coningsby en Marjan Lahnstein

-- P A U Z E --

Na de pauze beginnen we opnieuw met een stuk van Arvo Pärt, **Solfeggio** uit 1963. De tekst én de noten van dit stuk zijn ontleend aan de majeurtoonladder in notennamen uit de solfègelessen. Door elke noot en notennaam iedere keer in een andere partij te plaatsen creëert Pärt steeds een andere samenklank. Overigens klinken in het begin van het stuk eerst maar drie stemmen tegelijkertijd en pas halverwege zijn alle vier stemmen samen aan het zingen, na de climax wordt het weer uitgedund naar drie, maar het slotakkoord (na het voor de elfde keer bereiken van de toon 'do') is uiteindelijk vierstemmig.

Solfeggio Arvo Pärt

Do – re – mi – fa – sol – la – si – do.

In **Lumehelbed** heeft Kristo Matson geprobeerd de sprookjesachtige sfeer te verklanken van sneeuwvlokken die 's nachts vallen en waar je in de ochtend bijna niet overheen durft te lopen om het witte tapijt intact te laten. De wind waait in de basstemmen, en de andere partijen bezingen het gedwarrel van de vlokjes.

Lumehelbed Kristo Matson

tekst: Helvi Jürisson

*Langevad hange nad, valged ja kohevad.
Keereldes, veereldes langevad kohe nad.
Küngaste varjule külmunud marjule.*

*Liuglevad, tiirlevad järvede pinnale,
veiklevad, kiirglevad tuledes haju vad.
Uinunud linnale vaibana vajuvad,
Otsekui muistsed haldjad valgetes ehetes
Heljuvalt langevad alla
Särava kangana märkides teid,
Mida öö jooksul vist kellegi jalad ei talla.*

De sneeuwvlokken vallen, wit en donzig.
ze draaien, ze rollen, en vallen onmiddellijk.
Op de bevroren bessen
in de schaduw van de heuvels.
Ze glijden, cirkelen vlak over de meren,
Speels verspreid zich stralend licht.
Ze vallen als een tapijt op de slapende stad
Zoals oude feeën in wit gewaad
Naar beneden fladderen
En als van een glanzende stof paden aanleggen,
Waar 's nachts niemand op durft te lopen, denk ik.

Hierna is het tijd voor het titelstuk van dit programma, **Time and the Bell** van Evelin Seppar. Ook zij gebruikte een Engelse tekst (uit 'Four Quartets' van T.S. Eliot), maar zoals ze vaker doet, heeft ze niet het gehele gedicht getoonzet, maar zich beperkt tot de zinnen die het best in de muziek tot uitdrukking komen. Het stuk heeft drie delen, waarvan het middelste het meeste beweging heeft. Het eerste deel verklankt vooral het slaan van de klok en het laatste deel blijft stilstaan met de wereld. In het middelste deel beweegt de natuur en dat levert soms verrassende samenklanken op.

Time and the Bell Evelin Seppar

Tekst: T.S. Eliot

*Time and the bell have buried the day,
the black cloud carries the sun away.
Will the sunflower turn to us, will the clematis
Stray down, bend to us; [Tendrils and spray
Clutch and cling]
(Will the) Chill
Fingers of yew be curled
Down on us? After the kingfisher's wing
Has answered light to light,
and is silent, the light is still
At the still point of the turning world.*

De tijd en de klok hebben de dag begraven,
de zwarte wolk draagt de zon weg.
Zal de zonnebloem zich naar ons keren, de
clematis zich omlaag buigen naar ons toe;
[...]
(Zullen de) Koude
Vingers van de taxus zich krullen
Rondom ons? Nadat de vleugel van de ijsvogel
Licht met licht heeft beantwoord,
en is verstomd, staat het licht stil
Op het stille punt van de draaiende aarde.

For Katrina's Sun-dial van Uusberg gaat ook over de tijd, maar heeft een andere boodschap: alles mag voorbijgaan, maar de liefde blijft. Dit resulteert aan het einde in weldadige harmonieën. De tekst van dit lied komt letterlijk van een zonnwijzer: de Amerikaanse schrijver en diplomaat (en van 1913 tot 1917 ambassadeur in Nederland) Henry van Dyke schreef deze voor zijn vriendin Katrina, echtgenote van financier en filantroop Spencer Trask.

For Katrina's Sun-dial Pärt Uusberg

Tekst op de zonnwijzer van Katrina Trask

*Hours fly,
Flowers die
New days,
New ways
Pass by,
Love stays!*

Uren vliegen,
Bloemen sterven
Nieuwe dagen,
Nieuwe zeden
Gaan voorbij,
Liefde blijft!

We eindigen het concert met nog een werk van Matson, **Kolm eesti rahvalaulu**.

Dit is weer eens gebaseerd op volksteksten en -melodieën. Hoewel het niet volgens de *runo* (zie boven) gaat, schrijft Matson wel twee solisten voor, die de melodie na elkaar zingen. Dat geldt in ieder geval voor het eerste deel. Dit deel staat in de onregelmatige maatsoort 5/8, opmerkelijk, omdat het een wiegeliedje is, en een kind wil je toch juist door regelmaat in slaap krijgen. In het derde deel is het nog steeds niet gelukt om het kind te laten slapen...

Kolm eesti rahvalaulu Kristo Matson

tekst: Helvi Jürisson

1. Kiigutaja

Äiu-püüu,
püksid jalgas,
kiigutajal kingad jalgas,
ilus valge särk tal selgas.

2. Kasva karjaseks!

Kasu, latse, karuses,
karjavitsa kandijas!

3. Uni, tule silma peale

Ääh!
Uni, tule uksest sisse
astu sisse akenasta,
kuku lapse silma peale,
lase lapse lau peale!
Laps oli kuri kukkumaie,
vihalet oli vintsumaie,
kaseleht oli kargamaie,
kuuseokas oigemaie
Äiu-püüu... Ääh!

1. 't Ledikant wiegen

Ajoe-pujoe (kooswoordjes)
Je hebt je broekje aan,
En je schoenen aan je voeten
En je hebt je mooie witte hemd aan.

2. Word later een herder

Groei op, en word sterk als een beer.
Dan kun je de herdersstaf dragen!

3. Slaap, kom in het oog

Aah.
Slaap, kom binnen door de deur
Stap naar binnen door het raam,
Val op het kinderoog,
En blijf liggen op het ooglid van het kind.
Het kind was moeilijk in slaap te krijgen.
De saunabezem was te druk,
Het blad van de berk te springerig,
De naald van de spar was te jammerig.
Ajoe-pujoe... Aah.

Solo's: Lisette Bruning en Eva Mogendorff

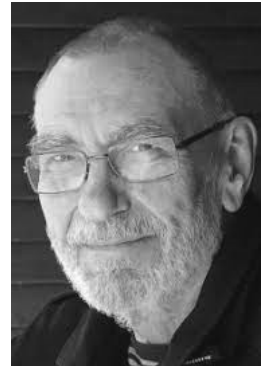

Arvo Pärt (1935) geldt als een van de belangrijkste hedendaagse componisten van religieuze muziek. Na zijn studie aan het conservatorium van Tallinn componeerde hij aanvankelijk vooral seriële muziek, in de stijl van Schönberg en Stockhausen. Maar na een spirituele en professionele crisis ging hij gregoriaanse en polyfone muziek bestuderen; ook trad hij toe tot de Russisch-Orthodoxe Kerk. Hij kwam in conflict met het antireligieuze Sovjetregime (Estland was van 1944 tot en met 1991 deel van de Sovjet-Unie) en trok zich een tijdlang terug. Pärt stortte zich op muziek van onder meer Josquin des Prez, Obrecht en Ockeghem; toen hij begin jaren '70 terugkeerde, droegen zijn arrangementen sporen van middeleeuwse en barokmuziek.

Kort daarna vond Pärt de componeerstijl die hem beroemd maakte: met simpele harmonieën en vaak met slechts enkele noten of drieklanken die volgens de componist als bellen klinken. Hij noemde het dan ook de 'tinnabuli-stijl', naar het Latijnse woord voor klokjes of belletjes. In 1980 verliet Pärt Estland en emigreerde hij naar het Westen. Sindsdien schrijft hij veel religieuze werken, vaak in opdracht van koren en kathedralen.

Veljo Tormis (1930 - 2017) groeide op met koormuziek; zijn vader was koordirigent, organist en muziekdocent. Hij studeerde aan het conservatoria van Tallinn en later in Moskou. Aanvankelijk werkte hij als muziekleraar (hij gaf Arvo Pärt nog les), maar vanaf 1969 was hij fulltime componist.

Tormis schreef meer dan 500 koorwerken, een opera en de muziek bij 35 films. Koorwerken van Carl Orff en Zoltán Kodály vormden zijn inspiratie. Het gros van zijn muziek is geïnspireerd op de tekst, de melodie of het thema van een Estisch volksliedje. Een bekende uitspraak van de componist is: 'Ik maak geen gebruik van volksmuziek, de volksmuziek maakt gebruik van mij. Ik voel het als mijn taak om de essentie van de volksmuziek, de geest, betekenis en vorm, weer te geven.'

Vooraf in Oost-Europa worden zijn composities beschouwd als hoogtepunten van het twintigste-eeuwse koorrepertoire. Sinds de eeuwwisseling trekt zijn muziek ook aandacht in andere landen, zoals de VS en Nederland.

Pärt Uusberg (1986) is een Estse componist, dirigent en acteur. Hij is de chef-dirigent van het kamerkoor Head Ööd in Vend. Hij speelde een hoofdrol in de redelijk succesvolle film *Klass* (2007). Uusberg komt uit een creatief gezin: zijn vader is animatieregisseur, zijn moeder is dirigent en psycholoog, zijn ene broer is acteur en de andere psycholoog.

Evelin Seppar (1986) woont en werkt momenteel in Tallinn, Estland. Ze heeft muziek geschreven voor solo-instrumenten, verschillende ensembles, koor en orkest, maar haar hart ligt toch vooral bij solozang en koormuziek.

Seppar studeerde aan de Estische Muziek- en Theateracademie en aan de Academie voor Muziek voor Drama (verbonden aan de Universiteit van Göteborg). Steeds meer ensembles zetten haar werk op het programma, zoals het SWR Vokalensemble, het Nederlands Kamerkoor, het Noorse Solistenkoor, het Letse Radiokoor, het Estonian Philharmonic Chamber Choir en het Estonian National Symphony Orchestra. Seppars werk wordt over de hele wereld uitgevoerd: in Europa, China, Australië en de VS.

Kristo Matson (1980) studeerde trombone, muziektheorie en compositie aan de Universiteit van Tartu (Estland). Hij doceerde aan het conservatorium in Tartu en later in Tallinn; sinds 2017 leidt hij de muziekafdeling van het Estonian Theatre and Music Museum. Arrangementen maakte hij voor orkesten, solo-instrumentalisten en koren. Matsons werk wordt vooral uitgevoerd in Estland, maar bijvoorbeeld ook tijdens de tweejaarlijkse World Choir Games in China. Kristo Matson: 'Voor velen is het creëren en begrijpen van muziek mysterieus, iets dat kan worden ervaren maar niet uitgelegd. Misschien is muziek als een ongreijpbaar wonder, geluk dat kan worden gevoeld en dat slechts weinigen kunnen beschrijven.'

Tõnu Kõrvits (1969) werd geboren in Tallinn. Zijn composities worden steeds vaker uitgevoerd in Estland en in het buitenland. Hij studeerde in 1994 af aan de compositieafdeling van de Estische Muziek- en Theateracademie en volgde hier tot 1999 een masteropleiding. Sinds 2001 doceert hij aan de academie compositie en instrumentatie en hij is sinds 1994 lid van de Estonian Composers' Union.

Het enorme oeuvre van Kõrvits omvat alle traditionele genres, van orkestmuziek, instrumentale ensembles en werken voor solo-instrumenten tot koormuziek, sololiederen en opera's.

Zijn eerste composities in de jaren negentig waren neoromantisch, maar na verloop van tijd evolueerde de muziek van Kõrvits naar meer complexe thema's. In de afgelopen tien jaar zijn Estlandse volksliederen en soms ook andere archaische en exotische liedtradities belangrijk geworden als stof en inspiratiebron.

Felix van den Hombergh dirigent

Felix van den Hombergh (1966) groeide op met musiceren: viool, piano en zingen in het koor van de kathedraal van Haarlem. Op het conservatorium studeerde hij fagot bij Johan Steinmann in Den Haag en koordirectie bij Barend Schuurman in Rotterdam. Momenteel heeft hij vier vaste koren onder zijn hoede: de Amsterdamse Cantorij, kamerkoor Douce Memoire, Coro Encanto en koor Fenix. Elke winter daarbij nog een aantal maanden een telkens wisselend project van het door hemzelf opgerichte Projectkoor 023.

Met Douce Memoire en Coro Encanto is hij regelmatig op tournee door Europa, en in 2010 maakte hij een succesvolle concertreis in Georgië met het Projectkoor 023 van dat jaar. Andere gezelschappen waar hij soms als dirigent bij betrokken was, waren het zangerscollectief "Barbers and Bishops", Vocaal Ensemble TIEN, Couleur Vocale, het Haarlems Bach Ensemble, Utrechts kamerkoor COQU, het Haags Kamerkoor, het Voorburgs Vocaal Ensemble en het Kathedrale Koor St. Bavo. Als zanger neemt hij deel aan QYtet, dat zich vooral richt op oude muziek en traditionele polyfonie.

Het repertoire van Felix van den Hombergh strekt zich uit van de vroege Renaissance tot hedendaagse composities en van de grote bekende werken, zoals de passies van Bach, de Mariavespers van Monteverdi en het Requiem van Mozart, tot de minder gangbare. Hij heeft daarbij een grote interesse voor repertoire uit streken als Georgië, Armenië en Litouwen.

Naast zijn werk als dirigent heeft Felix ook composities geschreven voor zijn koren, met en zonder instrumentale begeleiding. Then Shall You Truly Dance!, gecomponeerd voor het jubileum van de Amsterdamse Cantorij, ging in 2009 met blazers van het Koninklijk Concertgebouworkest in première, Algoritmos in een programma van Coro Encanto met Spaanstalige composities van niet-Spaanse componisten en de Sinfonia Corale (Nepuns) tenslotte in een programma van Douce Memoire met o.a. de Mis van Igor Stravinsky.

Deze werken kwamen samen in een uitvoering waarmee hij in 2016 zijn vijftigste verjaardag vierde, in een programma met de Psalmensymfonie van Stravinsky en de voor deze gelegenheid geschreven compositie "50-ST" (Vijftigst). Daarnaast verschijnen er regelmatig arrangementen en transcripties van zijn hand, van popsongs tot volksmuziek.

Koor Fenix

Fenix is een hecht koor van ongeveer veertig gemotiveerde zangers met verschillende leeftijden en ervaring. Wij willen in muzikale en vocale kwaliteit blijven groeien, individueel en gezamenlijk. Het repertoire bestaat uit uitdagend modern-klassiek en hedendaags, afgewisseld met oude muziek; meestal a capella, soms met begeleiding van instrumentalisten.

Twee keer per jaar voeren wij thematisch of anderszins samenhangende programma's uit op mooie locaties in de Amsterdamse binnenstad. Wij willen ons publiek blijven boeien en in aantal doen groeien.

Fenix is een stichting met een actief bestuur. De leden van het koor zijn betrokken en vormen een hecht gezelschap. Sinds 2016 staat het koor onder leiding van Felix van den Hombergh. Fenix repeteert elke woensdagavond in het auditorium van het Cygnus Gymnasium in Amsterdam. Jaarlijks is er een gezellig en intensief repetitieweekend.

Om de paar jaar organiseren wij een koorreis, meestal in samenwerking met een buitenlands koor. Een paar jaar geleden traden we op in Liverpool en voerden we samen met The Oriel Singers het Gloria van Francis Poulenc uit. Helaas is deze traditie door de Corona-pandemie onderbroken.

Sopranen

Heleen Beekhuis
Lisette Bruning
Maureen Cox
Nelleke Doornebal
Dian IJkhout
Elske Leenders
Eva Mogendorff
Monique van Poppel
Elsenoer Schoonhoven
Marlene Stone

Alten

Leni Biller
Clarisse Cannegieter
Sara Coningsby
Ans van Egmond
Marjan Lahnstein
Ellen Overweel
Adinka Tellegen
Annette Visser

Tenoren

Ernst Knuit
Dick Lagrand
Pieter Nieuwint
Theo Schut
Martin Uijldert
Pim Velders
Jan Wolters

Bassen

Wim van Beers
Roelof Bos
Huib van Essen
Diederik Gosewehr
Erik Jacobs
Martijn Kock
David Orthel
Alex Palmboom
Geert Smid
Oncko Stuiveling

Volgende concert

The Imaginary Garden

met muziek van Amerikaanse en Canadese componisten
(Philip Glass, Eric Whitacre, Jeff Enns, e.a.)

Vrijdag 10 februari 2023

20.15 uur in de Dominicuskerk, Spuistraat 12, ingang Korte Korsjespoortsteeg, Amsterdam

Zondag 12 februari 2023

15.15 uur in de Hofkerk, Linnaeushof, Amsterdam

Dit is het concert dat
oorspronkelijk gegeven
zou worden op
25 en 27 maart 2022.

Lid worden?

Hou je van zingen en overweeg je bij een koor te gaan? Van nieuwe leden verwacht Fenix dat zij noten kunnen lezen en enige zangervaring hebben. De repetities zijn op woensdagavond van 20.00 tot 22.30 uur in het Cygnus Gymnasium, Vrolikstraat 8, Amsterdam.

Wij zoeken op dit moment lage tenoren.

Belangstelling? Neem dan contact op voor een proefrepetitie via proefrepetitie@koorfenix.nl.

Na de proefrepetitie bespreek je met de dirigent wanneer je auditie kunt doen. Ook als er geen vacature is, is het altijd mogelijk om je aan te melden via proefrepetitie@koorfenix.nl om een keer mee te zingen. Wellicht komt er later een plaats vrij.

COLOFON

Tekstbijdragen	Felix van den Hombergh, Oncko Stuiveling
Vertalingen	Felix van den Hombergh, Erik Jacobs
Tekstredactie	Martijn Kock
Opmaak boekje	Jaap Hikke
Omslagontwerp	Marco Roling

(Advertentie)

FOEDERS AMSTERDAM

'Foeders' is een buurtcafé en een speciaalbierconcept in De Pijp, Amsterdam. Het pand is gelegen naast het 'Kabouterhuis' aan de Ceintuurbaan 257. Naar verluidt is Foeders het oudste café van De Pijp.

Dit programma is mede mogelijk gemaakt met steun van:

AE amsterdams
AK fonds voor de
kunst